Finanssiala ry

HE 44/2023 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle osakesäästötililain 5 §:n muuttamisesta

Normikollisio ja pykälämuutosehdotus

Osakesäästötili tulisi voida irtisanoa ilman kirjallisen huomautuksen antamista esimerkiksi, jos asiakas on tahallisesti käyttänyt palveluntarjoajan palveluita laittomiin tarkoituksiin tai syyllistynyt rikokseen, kuten petokseen palveluntarjoajaa kohtaan. Tällöin ei ole kohtuullista vaatia, että palveluntarjoajan olisi ensiksi annettava kirjallinen huomautus säästäjälle. Esimerkiksi asiakkaan perusmaksutiliä koskeva puitesopimus on luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 6 b §:n perusteella mahdollista purkaa ilman kirjallisen huomautuksen antamista, jos asiakas on tahallisesti käyttänyt maksutiliä laittomaan tarkoitukseen. Tämä ei näyttäisi vastaavasti olevan mahdollista ilman kirjallisen huomautuksen antamista osakesäästötilissä, vaikka kyseessä ei ole peruspankkipalvelu.

Toiseksi osakesäästötili tulisi voida irtisanoa ilman kirjallisen huomautuksen antamista säästäjälle, jos ilmoituksen tekeminen vaarantaisi muun lainsäädännön noudattamisen tai jos sen tekeminen on muualla laissa kielletty. Esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, ”Rahanpesulaki”) 4 luvun 4 §:n mukaan ilmoitusvelvollinen ei saa paljastaa epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen tekemistä tai selvittelyä sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle. Jos osakesäästötilisopimuksen ehtojen rikkominen on yhteydessä tapahtumaan, josta on tehty myös epäilyttävää liiketoimea koskeva ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle, niin Rahanpesulain mukainen salassapitovelvollisuus voi estää kirjallisen huomautuksen ja rikkomuksen korjausmahdollisuuden antamisen. Toisena esimerkkinä voidaan mainita Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (EU) 2014/596 artikla 16, joka koskee markkinoiden väärinkäytön estämistä ja havaitsemista. Komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/957 artiklan 5 alakohta 4 edellyttää epäilyttävää liiketoimea tai toimeksiantoa koskevan ilmoituksen (”STOR”) salassapitoa. Myös tällöin osakesäästötililain vastainen toiminta ja STOR voivat olla niin läheisessä yhteydessä, että salassapitovelvollisuus estää kirjallisen huomautuksen antamisen.

Osakesäästötilistä annetun lain 12 §:ään ehdotettu uusi 4 momentti vastaa soveltuvin osin maksupalvelulain (290/2010) 57 §:n 3 momenttia. Maksupalvelulain mukaan palveluntarjoajan on ilmoitettava maksuvälineen käytön estämisestä ja sen syistä maksuvälineen haltijalle sovitulla tavalla etukäteen. Ilmoitusta ei kuitenkaan saa tehdä, jos ilmoituksen tekeminen vaarantaisi maksupalvelujen luotettavuuden tai turvallisuuden tai jos sen tekeminen on muualla laissa kielletty.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs